

LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBA
LIETUVOS SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO TARYBOS
VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017 m. vasario 3 d. Nr. 2
Vilnius

Posėdis įvyko 2017 m. vasario 3 dieną.

Posėdžio pirmininkė – Dalia Matukienė (Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė).

Posėdžio sekretorė – Nijolė Bujauskienė (Ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento Smulkiojo ir vidutinio verslo politikos skyriaus vyr. specialistė).

Dalyvavo:

Zita Sorokienė (Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacija (toliau – LSVPA);

Daiva Čibirienė (Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija);

Raimundas Beinortas (asociacija „Lietuvos mediena“);

Nijolė Uinskienė (Lietuvos nacionalinio verslo konfederacija);

Jonas Katinas (Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai);

Konstantinas Iljasevičius (Inžinerinės ekologijos asociacija);

Saulius Žilinskas (Lietuvos informacijos verslo asociacija).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl projekto „Verslo laiptai“ ir jo įtakos verslo plėtrai.
2. Dėl ombudsmeno institucijos reikalingumo.
3. Dėl šešėlinės ekonomikos identifikavimo.

1. SVARSTYTA. Projektas „Verslo laiptai“ ir jo įtaka verslo plėtrai.

Klausimą pristatė Tarybos pirmininkė D. Matukienė. Pranešėja pateikė informaciją, kad šis projektas buvo pradėtas įgyvendinti, tačiau, keičiantis valdžiai, įgyvendinimas nutrauktas dėl tęstinumo Vyriausybės programose nebuvimo. Labai svarbu planuoti savo verslą – pasirinkti verslo formą, jį pradėti, toliau plėtoti. Didžiausia problema, kurią įvardijo pranešėja, – kad nėra verslo vystymo, plėtos, verslas paliktas savieigai.

2016 m. spalio 1 d. pradėta naudoti Valstybinės mokesčių inspekcijos įdiegta Išmanioji mokesčių administravimo sistema i.MAS. Vienas iš šios sistemos posistemų i.SAF – elektroninė sąskaitų faktūrų posistemė, per kurią teikiami ir išrašomi PVM sąskaitų faktūrų registru duomenys, teikiamos e. paslaugos.

VMI tikisi, kad įdiegta ir plėtojama i.MAS padės mažinti į apskaitą neįtraukiamų lėšų masą, t. y. sumažins šešėlinę ekonomiką.

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos atstovai dalyvavo i.MAS – išmaniosios mokesčių administravimo sistemos kūrimo bei posistemų i.SAF (sąskaitų faktūrų) ir i.VAZ (važtaraščių) taisyklių sukūrimo darbo grupėse ir detalai susipažinę su kuriama sistema konstatavo, kad Valstybinės mokesčių inspekcijos įdiegta i.MAS sistema yra grįsta nepamatuotais reikalavimais, papildomomis sąnaudomis verslui ir didžiule administracine našta Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo aplinkai. Taryba ne kartą šiuos klausimus svarstė savo posėdžiuose ir pažymėjo, kad i.MAS programa neužtikrins ženklaus mokesčių mokėjimo pagerinimo.

Smulkusis ir vidutinis verslas turi papildomai investuoti į šiai sistemai reikalingas IT programas, kompiuterius, ryšio priemones, papildomas administravimo išlaidas, žmogiškuosius išteklius ir laiko sąnaudas. Visiškai neaiški taikomos sistemos nauda. Visą apskaitos sistemą reikia pritaikyti prie VMI sistemos. Kiekvieną kartą, kai VMI ką nors keičia, įmonė turi persitvarkyti ir apskaitos sistemą, ir programas, o tai kainuoja didžiules papildomas lėšas.

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba savo posėdžiuose visada akcentuoja, kad mokesčius mokėti privalu, tačiau pažymi, kad visos diegiamos priemonės – tai papildoma administracinė našta verslui.

Kalbėjo S. Žilinskas, J. Katinas, Z. Sorokienė, K. Iljasevičius.

NUTARTA:

1. Siūlyti Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetui sudaryti administracinės naštos mažinimo ir teisinio reguliavimo tobulinimo darbo grupę.

2. Siūlyti Valstybinei mokesčių inspekcijai stabdyti i.Mas posistemų diegimą.

Nutarta bendru sutarimu.

2. SVARSTYTA. Ombudsmeno institucijos reikalingumas.

D. Matukienė informavo, kad iki šiol Lietuvoje nėra institucijos, ginančios verslininkus nuo abejotinių valstybės institucijų sprendimų, nagrinėjančios smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų skundus. Ombudsmenas būtų tarytum verslo atstovų advokatas bendraujant su valstybės institucijomis. Seimo kontrolieriaus įstaiga neaprepia visų verslininkų nusiskundimų. Smulkusis ir vidutinis verslas turi gana nedaug galimybių ir lėšų kiekvienu klausimu kreiptis į teisininką, dėl to daug valstybinių įstaigų reikalavimų ar įpareigojimų verslui lieka nepatikrinami. Numatoma, kad ombudsmenas nagrinėtų smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų skundus dėl galimai neteisėtų valstybės ir (arba) savivaldybės institucijų, įstaigų ar įmonių veiksmų. Ombudsmenas padėtų užtikrinti, kad verslo plėtros sąlygos nebūtų nepagrįstai ar neteisėtai ribojamos, garantuoti verslo subjektų teisę į gerą viešąjį administravimą, kontroliuoti viešojo administravimo subjektų veiksmų teisėtumą kuo efektyvesniais ir racionališniais būdais. Verslo subjektams tai būtų efektyvi gynimosi nuo piktnaudžiavimo, savivaliavimo ir kitų pažeidimų priemonė.

Dar 2009 m. tuometinė Vyriausybė pritarė Ūkio ministerijos iniciatyvai steigti smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno instituciją, kuri padėtų spręsti specializuotas verslo subjektų problemas ir atstovauti jų interesams. Vyriausybės posėdyje pritarta atitinkamam Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo pakeitimo ir papildymo projektui, tačiau Seimas jam nepritarė motyvuodamas tuo, kad būtų dubliuojamos Seimo kontrolieriaus atliekamos funkcijos.

Kalbėjo D. Čibirienė, N. Uinskienė, S. Žilinskas.

NUTARTA:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą su pasiūlymu išplėsti Seimo kontrolieriaus funkcijas ar atgaivinti idėją steigti ombudsmeno instituciją.

Nutarta vienbalsiai.

3. SVARSTYTA. Šešėlinės ekonomikos identifikavimas.

D. Matukienė informavo, kad dabar labai daug kalbama apie šešėlinę ekonomiką, tačiau nėra nustatytos pavojingiausios, rizikingiausios sritys, šešėlinės ekonomikos susidarymo rizikos. Šešėlinė ekonomika ir kovos su ja priemonės yra dažnai aptarinėjamos viešojoje erdvėje tema. Rinkos dalyvių vertinimu, didžiausią šešėlinės ekonomikos dalį sudaro akcizais apmokestinamų prekių kontrabanda, nelegali jų gamyba ir prekyba šiomis prekėmis. Kitą šešėlinės ekonomikos dalį sudaro neoficialus darbo užmokestis ir nelegalus darbas. Dar vienas šešėlinės ekonomikos segmentas yra prekių ir paslaugų teikimas nemokant mokesčių. Tarybos nariai svarstė, kad dar viena jos grupė galėtų būti viešieji pirkimai.

Šešėlinė ekonomika – ekonominė veikla (t. y. prekių gaminimas arba paslaugų teikimas), vykdoma nesilaikant galiojančių teisės aktų ir jų reikalavimų, siekiant išvengti mokesčių ir (ar) jų

reguliavimo. Siekiant mažinti šešėlinės veiklos šalyje mastą, reikia įvertinti, kas skatina verslą veikti šešėlyje, nagrinėti įvairius šešėlinės ekonomikos lygį lemiančius veiksnius. Kova su šešėline ekonomika turi būti nukreipta į jos atsiradimo priežastis, siekiant, kad legali veikla taptų patrauklesnė už nelegalią, didinant šešėlinės veiklos riziką ir sąnaudas.

Kalbėjo S. Žilinskas, N. Uinskienė, Z. Sorokienė, D. Čibirienė.

NUTARTA:

Kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą su prašymu pavesti atsakingoms institucijoms atlikti analizę, kas ir kokio dydžio šešėlinę veiklą sukelia, ir nustatyti priemones šešėlinės ekonomikos atsiradimo priežastims mažinti.

Nutarta vienbalsiai.

Posėdžio pirmininkė

Dalia Matukienė

Posėdžio sekretorė

Nijolė Bujauskienė